

**Presentació
a Valls**

L'escriptora
Margarida Aritzeta,
a l'Institut d'Estudis
Vallencs, on es van
presentar els llibres.
JUDIT FERNÁNDEZ

**EL POU
DELS MAQUIS**
Margarida
Aritzeta

Editorial: Cossetània
(Valls, 2013)
Pàgines: 304
Preu: 18,90 euros.

Una novel·la sobre els silencis de la història

L'octubre de 1973, quan Margarida Aritzeta, aleshores una jove de vint anys, va voler amagar a la seva masia familiar de Valls uns papers comprometedors de dos dels detinguts de l'Assemblea de Catalunya, el seu pare li va dir que no era convenient que els deixessin allà. "Que cagat!", va pensar Aritzeta, convençuda que tenia por de la repressió franquista i sense saber que aquella masia havia estat "fitxada per la Guàrdia Civil" i que ocultava una història tan real com silenciada, perquè encara ara hi ha coses que costen d'explicar. Margarida Aritzeta va néixer a la masia Cardellà de Valls, a la mateixa habitació on només set anys abans hi havia un grup de maquis que hi feien un pou. La curiositat de l'escriptora

La darrera novel·la de l'escriptora Margarida Aritzeta, 'El pou dels maquis', es basa en uns fets reals que van tenir lloc a la seva masia familiar de Valls l'estiu de 1946, quan hi van arribar quatre maquis. La novel·la s'acompanya amb un segon volum que recull tot el procés d'investigació dels fets

per saber quina història amagava aquell pou, aquella masia i aquells homes, centra ara la seva darrera novel·la, *El pou dels maquis* (Cossetània Edicions), dividida en dos+ llibres diferenciats: el primer recrea els fets en forma de novel·la. I el segon és un *making of* que mostra tot el procés de descoberta dels fets, la localització dels documents, la recerca dels testimonis vius, la identificació dels fons dels arxius i la consulta de la documentació del consell de guerra sumariíssim. S'hi transcriuen entrevistes, els informes i els noms dels protagonistes.

La novel·la relata la història de quatre maquis que cavaven un pou a la masia de Valls entre el 1946 i el 1947, i que té com a fil conductor el pare de l'escriptora. El nucli de la

història forma part del que es va conèixer com “la caiguda dels Vuitanta”, que va suposar el desmantellament de l’Agrupació Guerrillera de Catalunya i que els seus protagonistes, entre els quals el pare de l’autora, van mantenir en silenci durant més de seixanta anys. “Va ser una història incòmoda per al Patit Comunista d’Espanya i per al PSUC”, apunta Aritzeta.

L’escriptora va començar a investigar la història de la masia familiar després que, en una publicació digital en la qual es parlava dels maquis, va trobar la notícia de la detenció de quatre persones, acusades de volar una torre elèctrica a Vilaplana (Baix Camp), el 14 d’abril de 1947, dos dels quals “tenien la seva base a la masia Cardellà, al terme municipal de Valls”. Aleshores, “estimulada per la curiositat”, va començar a rebuscar per arxius i a buscar testimonis vius. Es va adonar que hi havia moltes coses que desconeixia de la vida dels seus pares: “Em vaig preguntar qui havien estat els meus pares, que havien mort de vells a casa i dels quals hi havia una part de la seva joventut que jo no coneixia. Volia entendre per què no m’havien explicat tantes coses”; com, per exemple, que el seu pare, quan només tenia quinze anys, va entrar a formar part d’una organització clandestina com eren les Joventuts Socialistes Unificades. “Tenim molt a prop una època plena de silencis i mon pare deia que de tot això no se’n podia parlar perquè encara no s’havia personat”, explica l’autora valenca.

Estiu de 1946

Era l’estiu de 1946 quan els maquis van passar la frontera, caminant des de França, “carregats amb *macutos* feixucs i un punt de llum a la mirada”. Nou mesos més tard, el pou que havien començat a cavar es va quedar a mitges i la runa va colgar la seva història. “Van ser uns temps de privacions, tortures, presons i morts, però també de coratge, amors i rialles i corregudes furtives sota els ametllers florits. Per aquells temps, els nens i nenes de la guerra es feien adults molt de pressa i aprenien a oblidar el que vivien de dies per poder dormir a les nits. A penes ens ho han explicat”, lamenta Aritzeta, que afegeix que al llibre hi apareixen “moltes famílies, moltes persones que en uns anys foscos, en els quals no s’expliquen les coses, es van trobar enmig d’uns fets extraordinaris”.

És una novel·la “verídica”, de no-ficció, segons Jep Martí, director de l’Arxiu Municipal de Valls, amb “fets, gent i llocs molt ben identificats”. Martí va ser l’encarregat de presentar el llibre a l’Institut d’Estudis Vallencs, juntament amb l’escriptor Lluís Figuerola, que va llegir fragments de l’obra. Que es relatin uns fets reals que van succeir des de la clandestinitat “li dóna una complexitat afegida” a l’obra, segons Martí. A banda de la història dels guerrillers, Aritzeta “també explica el seu punt de vista sobre la clandestinitat de postguerra i sobre la clandestinitat del final del franquisme, la que va viure la mateixa autora”. *

Silencis

En el seu llibre, Aritzeta dóna a conèixer uns fets que s’han mantingut callats durant molts anys “a moltes famílies que van viure a l’època i que van procurar de protegir els seus no parlant de la seva vida en la clandestinitat”.

El procés

La novel·la s’acompanya amb un segon volum que mostra el procés d’investigació que ha seguit Aritzeta per aclarir els fets que van tenir lloc a la seva masia familiar entre els anys 1946 i 1947: la localització dels documents, la recerca dels testimonis vius o la consulta de la documentació del consell de guerra sumaríssim.

BREUS C.F.

Primers noms a la Fira de Música al Carrer de Vila-seca

El cartell de l’edició d’enguany de la Fira de Música al Carrer de Vila-seca (FiM), que tindrà lloc els dies 3 i 4 de maig, ja comença a tenir els primers noms confirmats. Egon Soda, Extraperlo, Univers, Tiger Menja Zebra, Salvaje Montoya, Miquel Serra, Tejero i Sea & Sun són alguns dels grups que actuaran en aquest certamen del Tarragonès que s’ha convertit en un dels principals aparadors de la música emergent a Catalunya. També s’hi presentaran els experiments sonors de PacoSan –amb membres d’El petit de Cal Eril–; el folk renovador de Sexy Bicicle, i actuaran els guanyadors del Sona 9, Empty Cage, entre altres. Més de 800 bandes s’han inscrit a la convocatòria artística de la FiM. Per seleccionar aquests grups, la direcció artística ha pogut comptar amb un comissariat format per periodistes musicals. Segons Kike Bela, el director artístic, “l’objectiu és conèixer directament i sense intermediaris això que s’està coent artesanalment, o no, als locals d’assaig i espais creatius del país. Tot plegat, amb la voluntat de proposar un arriscat i diversificat ventall de grups i bandes que representi les darreres tendències creatives del mercat, de l’interès del públic i dels professionals del sector”. Les properes setmanes s’aniran confirmant la resta de bandes que passaran per la FiM Vila-seca 2013, el primer cap de setmana de maig. El programa de la fira inclourà 35 propostes musicals, diverses en estils i formats.

El guanyador del premi, Ivan Carbonell. EL PUNT AVUI

Ivan Carbonell guanya el premi de narrativa de l’Ametlla de Mar

Ivan Carbonell, llicenciat en filologia catalana i humanitats per la Universitat de València, i professor de valencià de secundària, ha guanyat la 21a edició del premi de narrativa Vila de l’Ametlla de Mar amb l’obra *Els aprenents de traïdor*. “Feia molts anys que treballava en aquesta novel·la, pràcticament una dècada. De fet és una de les meves primeres novel·les. Vaig pensar que un bon lloc on podia ser llegida i entesa era a l’Ametlla de Mar. Les Terres de l’Ebre són confluència de moltes terres i persones”, segons l’autor, que afegeix que la novel·la també es basa “en la confluència de diversos personatges i escenaris, diverses ciutats d’Europa, en la recerca d’un llibre desaparegut de la Seu d’Urgell”. El premi, dotat amb 3.000 euros i la publicació de l’obra a Cossetània, es lliurarà el 21 d’abril al castell de Sant Jordi d’Alfama. En el mateix acte s’obrirà la següent convocatòria del premi, que està destinat a joves autors en català menors de 40 anys. *

GR 175. LA RUTA DEL CISTER Jordi Bastard

A peu pels monestirs: Aquesta guia proposa un recorregut a peu pels tres monestirs de l’orde del cister (Santes Creus, Poblet i Vallbona de les Monges). Són 104 quilòmetres que l’autor, el periodista i fotògraf Jordi Bastard, divideix en cinc etapes en què s’inclouen referències dels indrets d’interès natural i monumental.